

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1992

Vragen van het lid **Beckerman** (SP) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *het bericht «Zonnepanelen minder lucratief, «maar leveren nog altijd 17 jaar gratis stroom»»* (ingezonden 8 mei 2024).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 17 juni 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1779

Vraag 1

Wat is uw standpunt met betrekking tot de recente trend van energiebedrijven om kosten in rekening te brengen voor het terugleveren van stroom door zonnepanelenbezitters?¹

Antwoord 1

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft in haar verkennende studie² en vervolgonderzoek³ geconcludeerd dat leveranciers hogere kosten maken door hun klanten met zonnepanelen ten opzichte van hun klanten zonder zonnepanelen. Dit komt doordat zonnepaneelbezitters zowel hogere onbalans- als inkoopkosten met zich meebrengen en door kosten als gevolg van de salderingsregeling. Leveranciers kiezen er nu voor om deze kosten door te rekenen aan de groep klanten die deze kosten veroorzaakt, namelijk de zonnepaneelbezitters, in plaats van de kosten te verdelen over het volledige klantenbestand zoals eerst werd gedaan.

Hoewel deze methoden bijdragen aan een eerlijkere verdeling van de kosten, vind ik de onduidelijkheid die deze methoden kunnen veroorzaken bij de consument niet fraai. Ik vind het dan ook belangrijk dat consumenten weten hoe hun kostenplaatje eruit ziet en dat de ACM toezicht kan houden op de vraag of deze terugleverkosten transparant tot stand komen en of de tarieven, waar de terugleverkosten onderdeel van zijn, redelijk zijn. Uiteindelijk is het aan de ACM als onafhankelijk toezichthouder om stappen te nemen indien zij dit noodzakelijk acht.

¹ Zonnepanelen minder lucratief, «maar leveren nog altijd 17 jaar gratis stroom» (nos.nl)

² Meerkosten van klanten met zonnepanelen voor energieleveranciers, ACM, 12 maart 2024

³ Vervolgonderzoek: Energietarieven in transitie, ACM, 8 mei 2024

Vraag 2

Hekelt u het tegen elkaar uitspelen van consumenten met en consumenten zonder zonnepanelen? Zo ja, welke stappen wilt u zetten om te zorgen dat ook mensen die nu geen panelen hebben deze kunnen krijgen of kunnen meedelen in de opbrengst?

Antwoord 2

Ongeacht de keuze die de leverancier maakt over het wel of niet in rekening brengen van terugleverkosten aan klanten met zonnepanelen, is er altijd sprake van een herverdelingseffect. Ik vind dus dat je niet kan spreken van het tegen elkaar uitspelen van consumenten met en consumenten zonder zonnepanelen. Daarbij is de verwachting dat zonnepanelen zich nog steeds binnen hun levensduur terugverdienen en dat een investering hierin blijft lonen.

Vraag 3

Wat is de status van het vervolgonderzoek van de Autoriteit Consument & Markt naar de daadwerkelijke kosten en de manier waarop deze door leveranciers doorberekend worden in hun tarieven? Welke stappen bent u voornemens te zetten op basis van de conclusies van dit onderzoek?

Antwoord 3

Het onderzoek is inmiddels gepubliceerd⁴. Zoals aangegeven in vraag 1 blijkt hieruit dat leveranciers inderdaad hogere kosten maken door hun klanten met zonnepanelen. Het is aan de ACM als onafhankelijk toezichhouder om stappen te ondernemen indien zij dit noodzakelijk acht. Op basis van het vervolgonderzoek concludeert de ACM echter dat de tarieven van de onderzochte leveranciers niet onredelijk zijn en dus niet in strijd zijn met de wet.

Vraag 4

Heft u initiatieven of plannen om de adoptie van thuisbatterijen te bevorderen als een manier om overtollige zonnestroom op te slaan en de afhankelijkheid van het stroomnet te verminderen? Zo ja, welke?

Antwoord 4

In december 2023 is er een uitgebreid onderzoek gepubliceerd naar de rol van opslag⁵. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen businesscase is voor thuisbatterijen. De rol van thuis- en buurtbatterijen blijft minimaal voor het leveren van flexibiliteit en het verlichten van netcongestie. Het advies van dit onderzoek is om niet over te gaan tot stimulering van thuisbatterijen.

Vraag 5 en 6

Hoe bent u van plan consumenten te informeren over de veranderingen in de kosten en regels met betrekking tot zonnepanelen en teruglevering van stroom om verwarring te voorkomen en transparantie te waarborgen? Welke maatregelen overweegt u om consumenten te informeren en te begeleiden bij het kiezen van energieleveranciers, gezien de grote variatie in kosten en regels met betrekking tot teruglevering die door verschillende energiebedrijven worden gehanteerd?

Antwoord 5 en 6

Het is aan de leverancier om de consument te informeren over wijzigingen in het contract. Het rekenen van terugleverkosten kan namelijk niet worden doorgevoerd zonder dat de voorwaarden van het contract zijn aangepast, en de consument daarmee vooraf instemt na door de leverancier goed geïnformeerd te zijn. De leverancier is verplicht om de klant ten minste 30 dagen voorafgaand aan deze wijziging hiervan op de hoogte te stellen. In algemene zin geeft Milieu Centraal voorlichting over zowel de opbrengsten van zonnepanelen als de ontwikkeling van de energierekening. Ik zal de ontwikkelingen met betrekking tot de terugleverkosten bij Milieu Centraal

⁴ Vervolgonderzoek: Energietarieven in transitie, ACM, 8 mei 2024

⁵ Thuis- en buurtbatterijen. Kansen, knelpunten en beleidsaanbevelingen, CE Delft & Witteveen + Bos, december 2023

onder de aandacht brengen om te kijken of de informatievoorziening voor consumenten verder geactualiseerd kan worden. Daarbij geven meerdere prijsvergelijkingswebsites informatie over de door leveranciers gehanteerde methoden om kosten door te rekenen aan klanten met zonnepanelen. Het is voor de consument dus goed mogelijk om het aanbod te vergelijken en te kiezen voor het meest gunstige aanbod in diens persoonlijke situatie.

Vraag 7

Welke mogelijkheden ziet u om in te grijpen bij het rekenen van terugleverkosten om te zorgen dat draagvlak voor zonnepanelen blijft en mensen zich niet belazerd voelen?

Antwoord 7

Het in rekening brengen van terugleverkosten aan klanten met zonnepanelen is niet verboden zolang deze kosten gebaseerd zijn op daadwerkelijk gemaakte kosten. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 brengen huishoudens met zonnepanelen verschillende kosten met zich mee voor de leverancier, namelijk hogere inkoopkosten, hogere onbalanskosten en kosten als gevolg van de salderingsregeling. Wanneer de salderingsregeling per 1 januari 2027 wordt afgeschaft, zoals voorgesteld in het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe coalitie, zal in ieder geval het deel van de terugleverkosten dat samenhangt met de salderingsregeling verdwijnen.

De motie van het lid Erkens c.s.⁶ roept op tot het beëindigen van alle terugleverkosten als de salderingsregeling wordt afgeschaft. Ik heb in mijn appreciatie van deze motie al aangegeven dat ik dit verzoek beschouw als een inspanningsverplichting waaraan invulling dient te worden gegeven op het moment dat de regeling beëindigd wordt. Dit is nu aan een nieuw kabinet.

Vraag 8

Hoe ziet u de rol van zonnepanelen in de toekomstige energiemix van Nederland, rekening houdend met de voortdurende veranderingen in regelgeving en de evolutie van technologieën zoals thuisbatterijen?

Antwoord 8

In het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) schetst het kabinet welke rol zon-PV in een CO₂-vrij elektriciteitssysteem kan spelen⁷. De integrale infrastructuurverkenning van de netbeheerders⁸ laat voor de periode tot 2050 een mogelijke verdere doorgroei van zon-PV zien tot 173 GW. Om dit te laten slagen gelden er echter wel enkele randvoorwaarden, zoals geschetst in het in 2022 uitgebrachte advies van Greetje Bos⁹ over hoe duurzame opwek van elektriciteit op land gerealiseerd kan worden. Dit advies benoemt onder andere de salderingsregeling als een voorbeeld van de huidige sturing en instrumentenmix die de transitie van een centraal ingerichte elektriciteitslevering naar een systeem met actieve consumenten die het elektriciteitsnet beter benutten in de weg zit. Dit terwijl deze transitie wel nodig is voor het slagen van de energietransitie.

Vraag 9

Welke gevolgen hebben de terugleverkosten voor corporaties en hun huurders met zonnepanelen?

Antwoord 9

De gevolgen van terugleverkosten voor corporaties en hun huurders met zonnepanelen zullen door mijn collega van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening nader onderzocht worden. Dit om invulling te geven aan de door uw Kamer aangenomen motie van het lid Beckerman¹⁰ die de regering verzoekt om samen met de Woonbond en Aedes onderzoek te doen naar zonnepanelen in de huursector.

⁶ Kamerstuk 36 378, nr.70

⁷ Kamerstuk 2023Z12573

⁸ Toekomstscenario's | Netbeheer Nederland

⁹ Bouwen aan de brug, terwijl we eroverheen lopen: randvoorwaarden om het RES-bod met elkaar te verzilveren, Greetje Bos, 15 december 2022

¹⁰ Kamerstuk 36 378, nr.79